1960
ନଭେମ୍ବର 29

ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା

ବନାମ

ଗିଧୌରର ମହାରାଜା ପ୍ରତାପ ସିଂହ ବାହାଦୁର

(ଜେ. ଏଲ. କପୁର, ଏମ. ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା ଏବଂ ଜେ. ସି. ଶାହ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଗଣ)

ଆୟକର- ନିସ୍ତାରିତ ଥିବା ଆୟ- ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ବିଜ୍ଞପ୍ତି- ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଧିନିୟମର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଶୋଧନ- ମୂଳ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଉପରେ ଆଧାର କରି ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ- ବୈଧତା- ସାଧାରଣ ଧାରା ଅଧିନିୟମ, 1897 (1897 ର 10), ଧାରା 6- ଆୟକର ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ କର (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1948 (1948 ର 48), ଧାରା 1, 8- ଅଧିନିୟମ, 1948 ର ଧାରା 48 ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922 (1922 ର ଦ୍ୱିତୀୟ), ଧାରା 34 ।

ଆବେଦନକାରୀ, ଯାହାଙ୍କର ଜମିଦାରୀରୁ କୃଷି ଆୟ ଥିଲା, ଚାରିଟି ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବର୍ଷ, 1944-45 ରୁ 1947-48 ପାଇଁ ତାହାର ଆୟକର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆୟକର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ତାଙ୍କ କରଯୋଗ୍ୟ ଆୟ, ବକେୟା ଉପରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ସୁଧକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆଇନର ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ବିପରୀତ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଗଷ୍ଟ 8, 1948 ରେ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ନିସ୍ତାର ପାଇଥିବା ଆୟର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922 ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିଥିଲେ । ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଏହି ମାମଲାକୁ ଆୟୁକ୍ତ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ରଖିନଥିଲେ କାରଣ ସେତେବେଳେ ଏହି ଧାରାରେ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା ଏବଂ ସେହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଉପରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ଇତି ମଧ୍ୟରେ, ଅଧିନିୟମ, 1948 ର ଧାରା 48 ଦ୍ୱାରା ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମରେ କେତେକ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 8, 1948 ରେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ ସମ୍ମତି ପାଇଥିଲା । ସଂଶୋଧନକାରୀ ଅଧିନିୟମ ଧାରା 34 ବଦଳରେ ଏକ ନୂତନ ଧାରାକୁ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରିଥିଲା, ଯାହା ଅନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ, ଏହି ଅନୁସାରେ ଏକ ପ୍ରାବଧାନ ଯୋଡ଼ିଲା ଯେ "ଆୟକର ଅଧିକାରୀ କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବେ ନାହିଁ, ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏପରି କରିବାର କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଆୟୁକ୍ତ ଏପରି କାରଣ ଉପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଏପରି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା", ଏବଂ ନୂତନ ଧାରା "ମାର୍ଚ୍ଚ 30, 1948 ରେ ବଳବତ୍ତର ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ"ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନପୂର୍ବକ ଏହାକୁ ପିଛିଲାକାଳୀନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା, ତା 8 ଅଗଷ୍ଟ 1948 ରିଖରେ ଆୟୁକ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି କୁ ସଂଶୋଧିତ ଆଇନର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା କାରଣରୁ ଅସିଦ୍ଧ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା କି? ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା ଯେ, ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମ, 1897 ର ଧାରା 6 ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ, କାରଣ 1948 ର ସଂଶୋଧନକାରୀ ଅଧିନିୟମ ସେହି ଧାରାର ଅର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୂଚିତ କରିଛି, ଯେହେତୁ ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମ, 1922 ର ସଂଶୋଧିତ ଧାରା 34 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ ଏହା ମାର୍ଚ୍ଚ 30, 1948 ରେ ବଳବତ୍ତର ହୋଇଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଲେମ୍ ବନାମ ମିଚେଲ, [1912] ଏ. ସି. 400, ପ୍ରଭେଦନୀୟ ।

1960

ଆୟକର କମିଶନର, ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ବନାମ ଗିଧୌରର ମହାରାଜା ପ୍ରତାପସିଂହ ବାହାଦୁର

କୁହାଗଲା, ପୁନଶ୍ଚ ତା 8 ଅଗଷ୍ଟ 1948 ରିଖରେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଧାର କରି କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅବୈଧ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

ଭେଙ୍କଟଚଲମ ବନାମ *ବମ୍ବେ ଡାଇଙ୍ଗ ଏବଂ ଏମଏଫଜି. କମ୍ପାନୀ, ଲିମିଟେଡ୍,* [1959] ଏସ.ସି.ଆର. 703, ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ।

ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 650/1957 ।

ବିବିଧ ନ୍ୟାୟିକ ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 665/1954 ରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 13 ଜୁଲାଇ, 1956 ର ରାୟରୁ ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ *ଆର୍. ଗଣପତି ଆୟାର ଏବଂ ଆର୍. ଏଚ୍. ଢେବର* ।

ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ତରଫରୁ *ଏ. ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ* ଏବଂ *ଆର୍. ସି. ପ୍ରସାଦ* ।

1960. ନଭେମ୍ବର 29 । ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ,

ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି- ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 66(1) ଅଧୀନରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିବା ଆଇନର ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର, ନକରାତ୍ମକ ଭାବେ ଦେଇ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ରାୟ ତଥା ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ସହିତ ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଏକ ଆବେଦନ ଅଟେ । ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଦ୍ୱୟ ହେଲେ:

"(1) ଏହି ମାମଲାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ବୈଧ ଭାବରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା କି?

(2) ଯଦି ଏହିପରି, ତେବେ ମାମଲାର ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ କୃଷି ଖଜଣାର ବକେୟା ଉପରେ ସୁଧରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ରାଶି କରଦାତାଙ୍କ ଆୟରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା କି?"

କରଦାତା, ଗିଧୌରର ମହାରାଜା ପ୍ରତାପସିଂହ ବାହାଦୂରଙ୍କର ଚାରିଟି ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ବର୍ଷ 1944-45 ରୁ 1947-48 ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଜମିଦାରୀରୁ କୃଷି ଆୟ ଥିଲା । ଆୟକରରେ ତାଙ୍କ ଆୟର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୟରେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଖଜଣାର ବକେୟା ଉପରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ସୁଧ କରଯୋଗ୍ୟ ଆୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିନଥିଲେ । ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହା ସମ୍ଭବତଃ ଏପରି ଥିଲା । ଯେତେବେଳେ *ଆୟକର ଆୟୁକ୍ତ* ବନାମ *କାମାକ୍ଷା ନାରାୟଣ ସିଂହ*([1]) ମାମଲାରେ ପାଟନା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଆଇନର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ପାଲଟାଇ ଦେଲେ, ସେତେବେଳେ ଆୟକର ଅଧିକାରୀ

[1] [1948] 16 ଆଇ.ଟି.ଆର. 325.

1960

ଆୟକର କମିଶନର, ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାବନାମଗିଧୌରର ମହାରାଜା ପ୍ରତାପସିଂହ ବାହାଦୁର

ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ଭାରତୀୟ ଆୟକର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ନିସ୍ତାରିତ ଥିବା ଆୟର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିଥିଲେ । ତା 8 ଅଗଷ୍ଟ 1948 ରିଖରେ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ବିବରଣୀ ଦାଖଲ ପରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ଅଗଷ୍ଟ 26, 1948 ରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଏହି ମାମଲାକୁ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ତାଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ରଖିନଥିଲେ, କାରଣ ସେତେବେଳେ ଏହି ଧାରାରେ ଏହାର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା, ଏବଂ ସେହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଉପରେ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ଆୟକର ଏବଂ ବ୍ୟବସାୟିକ ଲାଭ କର (ସଂଶୋଧନ) ଅଧିନିୟମ, 1948 (1948 ର ସଂଖ୍ୟା 48) ଦ୍ୱାରା ଧାରା 34 ରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ତା 8 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 1948 ରିଖରେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଜେନେରାଲଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର 14 ଏବଂ 15 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1951 ରେ ଆବେଦନ ସହକାରୀ ଆୟୁକ୍ତ ଦ୍ୱାରା ଫଏସଲା କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡ଼ିକର ବୈଧତା ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇନଥିଲା । ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡ଼ିକର ବୈଧତା ଉପରେ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇଥିବା ପରି ମନେହୁଏ । ସେହି ଆବେଦନରେ, ହିସାବରକ୍ଷକ ସଦସ୍ୟ ଏବଂ ନ୍ୟାୟିକ ସଦସ୍ୟ ଭିନ୍ନ ମତ ରଖିଥିଲେ, ଜଣେ କହିଥିଲେ ଯେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ଅବୈଧ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି, ଏହାର ବିପରୀତ । ସଭାପତି ହିସାବରକ୍ଷକ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସହ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡିକ ଅବୈଧ ଥିଲା, ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକୁ ବାତିଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଏହାପରେ ଏକ ମାମଲା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଉପରେ ଉଦ୍ଧୃତ କରାଯାଇଛି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି ।

ଧାରା 34, ଯେହେତୁ ଏହା 1948 ର ସଂଶୋଧନ ଆଇନ ସଂଖ୍ୟା 48 ପୂର୍ବରୁ ଥିଲା, ଧାରା 34 ଅଧୀନରେ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆୟୁକ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ମାଗିବା ପାଇଁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ । ସଂଶୋଧିତ ଆଇନ ଏହାର ପ୍ରଥମ ଧାରା ଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧନକାରୀ ଆଇନର ଧାରା 3 ରୁ 12 କୁ ପିଛିଲା ଭାବେ କରିଥିଲା ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନପୂର୍ବକ କି "ଧାରା 3 ରୁ 12 କୁ ତା 30 ମାର୍ଚ୍ଚ 1948 ରିଖରେ ବଳବତ୍ତର ହୋଇଥିବାର ଧରାଯିବ.........।" ସଂଶୋଧନକାରୀ ଆଇନର ଧାରା 8 ଧାରା 34 ସ୍ଥାନରେ ଏକ ନୂତନ ଧାରାକୁ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରିଛି, ଏବଂ ପାଠଗତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଛଡ଼ା ଯାହା ସହିତ ଆମ୍ଭେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନାହୁଁ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଭାବରେ ଏକ ସର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟ ଯୋଡିଛି:

"ଏହି ସର୍ତ୍ତରେ ଯେ -

(1) ଆୟକର ଅଧିକାରୀ ଏହି ଉପଧାରା ଅଧୀନରେ କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବେ ନାହିଁ, ଯେ'ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏପରି କରିବାର କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଆୟୁକ୍ତ ଯେ'ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏପରି କାରଣରୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହଁନ୍ତି ଯେ ଏପରି ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଏହା ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ଅଟେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ଏହିକି ଯେ, ଯେଉଁ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଅସିଦ୍ଧ କରିଦିଆଯାଇଛି କି? ଆୟୁକ୍ତ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଛନ୍ତି ଯେ ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6, ବିଶେଷ କରି ଖଣ୍ଡ (b)

ଏବଂ (c) ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ତଥା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବର ସମର୍ଥନରେ *ଲେମ୍* ବନାମ *ମିଚେଲ* ([1]), *ଆଇର୍* ବନାମ *ୱିନ୍-ମ୍ୟାକେଞ୍ଜି* ([2]) ଏବଂ *ବୁଚର୍* ବନାମ *ହେଣ୍ଡର୍ସନ୍* ([3]) ରେ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । ଶେଷ ଦୁଇଟି ମାମଲାର ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦ ମାମଲା ଉପରେ ଦୃଢ଼ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଛି । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅପରାଧିକ କଥୋପକଥନ ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଅଧ୍ୟାଦେଶଟି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଅଧିକାରକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇସାରିଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରୁ କୌଣସି ଆବେଦନ ବିଚାରାଧୀନ ନଥିଲା, ଏବଂ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅପରାଧିକ କଥୋପକଥନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଅଧିକାରର ପୁନରୁଦ୍ଧାର ବାଦୀଙ୍କୁ ପୁନର୍ବାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରୁନଥିଲା ଏବଂ ଏହିପରି ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କୁ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ସଙ୍କଟରେ ପକାଉଥିଲା ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଧାନ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶବ୍ଦାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ସେହି ଅଧିକାର ଦେଇନଥିଲା । ତେଣୁ ପ୍ରିଭି ପରିଷଦର ମାମଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଭିନ୍ନ ଅଟେ ।

ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ସାଧାରଣ ଖଣ୍ଡ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 6 ଅଧୀନରେ ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ, ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ଅଧିନିୟମ କୌଣସି ଅଧିନିୟମନକୁ ନିରସିତ କରିଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦୃଶ୍ୟମାନ ନ ହୁଏ, ଏହି ନିରସନ ଏ'ପରି ନିରସିତ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଅଧିନିୟମନର ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ଯାହା କିଛି କରାଯାଇଥିବ ତାହାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏପରି ନିରସିତ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ଅଧିନିୟମନ ଅଧୀନରେ ଅର୍ଜିତ, ଉଦ୍ଭୁତ କିମ୍ବା ଉପାର୍ଜିତ କୌଣସି ଅଧିକାର, ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ଅବା ଦାୟବଦ୍ଧତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ । ଏହା ଆଗକୁ ଆହୁରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ କୌଣସି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜାରି ରଖାଯାଇପାରିବ କିମ୍ବା ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ଯେପରିକି ନିରସନ ଆଇନ ପାରିତ ହୋଇନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ, ଯଦି ସଂଶୋଧନକାରୀ ଅଧିନିୟମ ମୂଳ ଧାରା 34 କୁ ନିରସିତ କରିଥିଲା, ଏବଂ ତା' ସ୍ଥାନରେ କେବଳମାତ୍ର ଏକ ନୂତନ ଧାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲା, ତେବେ ଧାରା 6 ବଳରେ ନିରସନ ମୂଳ ଧାରାର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିନଥା'ନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ସଂଶୋଧନକାରୀ ଅଧିନିୟମ ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ ଆଗକୁ ଯାଇଛି । ଏହା ମୂଳ ଧାରା 34 କୁ ନିରସିତ କରୁଛି, ସେହିଦିନଠାରୁ ନୁହେଁ ଯେଉଁ ଦିନ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଗଭର୍ଣ୍ଣର୍-ଜେନେରାଲଙ୍କ ସମ୍ମତି ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲା, ବରଂ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନରୁ, ଅର୍ଥାତ୍ ମାର୍ଚ୍ଚ 30, 1948 ରୁ, ଏବଂ ଏହା ସ୍ଥାନରେ ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରାବଧାନ ଧାରଣ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ଧାରାକୁ ପ୍ରତିସ୍ଥାପିତ କରିଛି । ସଂଶୋଧନକାରୀ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ସଂଶୋଧନକାରୀ ଧାରା ମାର୍ଚ୍ଚ 30, 1948 ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ, ଏବଂ ଏହିପରି ଏହି ଅତୀତାଭିମୁଖୀ ଦ୍ୱାରା, ଏକ ଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୂଚିତ କରେ ଯାହା ଧାରା 6 ର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦିଏ । ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ କରାଯିବା ଉଚିତ ଯେ ସମସ୍ତ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ 8 ଅଗଷ୍ଟ, 1948 ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ବିଧାନ ପୁସ୍ତକରେ ଆୟୁକ୍ତଙ୍କ ପୂର୍ବାନୁମୋଦନ ପାଇବା ପାଇଁ ଆୟକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଏକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଥାଇ ଏକ ଅଧିନିୟମନ

[1] [1912] ଏ. ସି. 400

[2] (1896) 1 ଅଧ୍ୟାୟ 135

[3] (1868) ଏଲ. ଆର. 3 କ୍ୟୁ. ବି. 335

1960

ଆୟକର କମିଶନର, ବିହାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ବନାମ ଗିଧୌରର ମହାରାଜା ପ୍ରତାପସିଂହ ବାହାଦୁର

ହିଦାୟତୁଲ୍ଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି

ବିଦ୍ୟମାନ ଅଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ, ଏବଂ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା, ନୋଟିସ୍ ଜାରି କରାଯାଇପାରିନଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡ଼ିକ ଅବୈଧ ଥିଲା । ଏହି ନୀତି ଯାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା *ଭେଙ୍କଟାଚଳମ୍* ବନାମ *ବମ୍ବେ ଡାଇଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ଏମ୍.ଏଫ୍.ଜି.* କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍(1) ମାମଲାରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଠାରେ ସମଭାବେ ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ଅଟେ ।

ଆମ୍ଭ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇନଥିଲା, କାରଣ *ନାରାୟଣ ଚେଟ୍ଟୀ* ବନାମ *ଆୟକର ଅଧିକାରୀ*(2) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଏହି ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ନଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ନୂତନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ଥିଲା, ଏବଂ ପୁରୁଣା ବିଜ୍ଞପ୍ତି ଗୁଡ଼ିକୁ କାହିଁକି ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ନୂତନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି କାହିଁକି ଜାରି କରାଯାଇନଥିଲା ତାହା ଆମ୍ଭେ ବୁଝିବାରେ ବିଫଳ ହେଉଛୁ ।

ଏହି କାରଣରୁ, ଆମ୍ଭେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ସହ ସମ୍ମତ ଏବଂ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରୁଛୁ ।

ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ

1 [1959] ଏସ.ସି.ଆର. 703.

2 [1959] 35 ଆଇ.ଟି.ଆର. 388.